

Η “αποστολική” φιλία σε καιρούς αφιλίας.....

/ Γνώμες

- Πρωτοπρ. Ιωάννου Γκιάφη
Πολιτικού Επιστήμονος-Θεολόγου
Προϊσταμένου Ι. Ν. Αγίου Χριστοφόρου Αγρινίου

«Πάντων κτημάτων κράτιστόν ἐστί φίλος σαφῆς κάγαθός». Αιώνες πριν μια σημαντική διαπίστωση κάνει ο αρχαίος Έλληνας φιλόσοφος Σωκράτης: “Απ’ όλα τα

αποκτήματα το ωραιότερο είναι ο ειλικρινής και πιστός φίλος”.

Η φιλία στην ανθρώπινη ζωή είναι ένας ανεκτίμητος θησαυρός γιατί όχι μόνο προσδίδει χαρά, κουράγιο και ελπίδα στην κάθε ανθρώπινη ύπαρξη, αλλά και την οδηγεί στην πνευματική της τελείωση. Όταν κάποιος γίνεται φίλος με κάποιον άλλον, μαθαίνει να μοιράζεται πράγματα και καταστάσεις και να μην κλείνεται στα όρια της ατομικότητάς του. Η φιλία επίσης ως αρετή συμβάλλει στην εξυπηρέτηση του κοινού καλού και στην κοινωνική πρόοδο, αφού διαπλάθει χαρακτήρες και καλλιεργεί τα ανώτερα συναισθήματα της ανιδιοτέλειας, της αλληλεγγύης και της αυτοθυσίας. Συνεπώς η γνήσια φιλία στοχεύει στο ηθικό καλό και προάγει το αγαθό.

Ίσως όμως γεννηθεί ο προβληματισμός τι σχέση υπάρχει μεταξύ της “φιλίας” και των δύο αγίων Πρωτοκορυφαίων Αποστόλων του Χριστού, Πέτρου και Παύλου; Την απάντηση μας την δίνει το δοξαστικό των αποστίχων του εσπερινού της εορτής της 29ης Ιουνίου: “Χαΐρε, Πέτρε Απόστολε, καὶ γνήσιε φίλε, τοῦ σοῦ διδασκάλου Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Χαΐρε Παῦλε παμφίλτατε, καὶ κήρυξ τῆς πίστεως, καὶ διδάσκαλε τῆς οἰκουμένης.” Ο διαπρεπής υμνογράφος του Βυζαντίου Εφραίμ Καρίας εξυμνώντας τους δύο ενδόξους και πανεύφημους αποστόλους Πέτρο και Παύλο, τους προβάλλει συν τοις άλλοις και ως παράδειγμα αληθινής φιλίας. Τους παρουσιάζει στον ύμνο του ως υπόδειγμα αληθινής αγαπητικής σχέσης με τον Θεάνθρωπο Κύριο. Εύστοχα ο Ιερός Χρυσόστομος θα τους χαρακτηρίσει ως “εραστές του Θεού” των οποίων η ζωή είχε απορροφηθεί πλήρως από το πρόσωπο του Χριστού. Θα σημειώσει: “ο μεν Πέτρος υπήρξε ο θερμός εραστής του Δεσπότη Χριστού, ο δε Παύλος ενώθηκε με τον Χριστό τόσο σφιχτά που σε κανένα σημείο της ζωής του, δεν δεχόταν να απομακρυνθεί απ’ Αυτόν.”

Και όντως ο απόστολος Πέτρος αποδείχθηκε γνήσιος φίλος του Χριστού μέσα απ’ όλη την επίγεια διαδρομή του. Πολλές στιγμές της ζωής του το μαρτυρούν. Ενδεικτικά ν’ αναφερθεί ότι ο Πέτρος ήταν εκείνος που από υπερβολική αγάπη για το Διδάσκαλό του άδραξε το μαχαίρι και απέκοψε το αυτί του υπηρέτη Μάλχου, ενός εκ της συνοδείας των στρατιωτών που συνέλαβαν τον Ιησού στο κήπο της Γεθσημανή. Αλλά και αργότερα παρότι αρνήθηκε τον Κύριο τρεις φορές φοβούμενος για την ίδια του τη ζωή, κατόπιν μετανόησε και επανόρθωσε με την τριπλή ομολογία της αγάπης του για τον Χριστό, όταν εμφανίστηκε ο ίδιος ο Κύριος στους μαθητές Του μετά την Ανάστασή Του. Ακόμη από την αστείρευτη αγάπη του για τον Χριστό έφτασε επί αυτοκράτορος Νέρωνος στη Ρώμη να σταυρωθεί γι’ Αυτόν. Άρα με το σταυρικό του μαρτύριο επισφράγισε και συγχρόνως απέδειξε στη πράξη τη γνήσια φιλία του με τον Σωτήρα Χριστό.

Βεβαίως και ο απόστολος Παύλος αναδεικνύεται από το καθ’ όλο βίο του, σύμφωνα

με τον ιερό υμνογράφο, “ο παμφίλτατος” του Χριστού, ένας από τους πιο αγαπημένους και πιστούς φίλους του Κυρίου. Αν και δεν ανήκε στην χορεία των Δώδεκα Αποστόλων, εντούτοις η πορεία του μετά τη μεταστροφή του στον χριστιανισμό χαρακτηρίζεται ως κατεξοχήν θυσιαστική. Ο Ιερός Χρυσόστομος εγκωμιάζοντάς τον θα υπογραμμίσει ότι υπήρξε ο “Πρώτος μετά τον Ένα”. Αυτός που θεωρούσε τον εαυτό του έσχατο των Αποστόλων και ανάξιο του αποστολικού ονόματος, έγινε το σκεύος εκλογής της Θείας Χάριτος. Τρανή απόδειξη της άνευ ορίων αγάπης του και αφοσίωσής του στον Λυτρωτή Χριστό ήταν τα όσα υπέμεινε μέχρι τέλους γι’ Αυτόν. Εξάλλου ο ίδιος θα γράψει σε επιστολή του προς τους Ρωμαίους: “πέπεισμαι γάρ ὅτι οὔτε θάνατος οὔτε ζωὴ οὔτε ἄγγελοι οὔτε ἀρχαὶ οὔτε δυνάμεις οὔτε ἐνεστῶτα οὔτε μέλλοντα οὔτε ὕψωμα οὔτε βάθος οὔτε τις κτίσις ἑτέρα δυνήσεται ἡμᾶς χωρῖσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν”(η´, 38-39). Απ’ όπου κι αν πέρασε κατά τις ιεραποστολικές του περιόδους, προσπάθησε να καλλιεργήσει στους ανθρώπους τη ζωντανή σχέση τους με το Θεό. Γι’ αυτό το ιεραποστολικό του έργο κατηγορήθηκε, συνελήφθη στη Ρώμη και οδηγήθηκε εν τέλει στον αποκεφαλισμό αφήνοντας το αποτύπωμα της αληθινής φιλίας του με τον Κύριο.

Όλα όσα παρατέθηκαν ίσως φαίνονται αποκομμένα από το σημερινό γίγνεσθαι. Και σήμερα όμως είναι αναγκαία η καλλιέργεια της “κατά Χριστόν” φιλίας στον άνθρωπο, τη στιγμή που αποτελεί την ανώτερη μορφή ανθρώπινης σχέσης με βάση την πατερική θεολογία. Πρόκειται για μια φιλία που δεν βασίζεται στο συμφέρον ή στη συμπάθεια ή στις κοινές ενασχολήσεις με κάποιον, αλλά θεμελιώνεται στο πρόσωπο του Θεανθρώπου. Ο αληθινός φίλος του Χριστού γνωρίζει πως να αγαπά και να συγχωρεί τους πάντες. Δεν κρατάει κακία, αλλά μεταμορφώνει τα πάθη του σε αρετές. Ο πραγματικός φίλος του Κυρίου δεν αγωνιά μόνο για την πνευματική του προκοπή, αλλά και για τη σωτηρία των ψυχών των “διπλανών” του. Τέλος ο γνήσιος φίλος του Ιησού επιδιώκει διαρκώς δια του μυστηρίου της Θείας Ευχαριστίας να ενώνεται μαζί Του προγευόμενος την Επουράνια Βασιλεία στην οποία η “κατά Χριστόν” φιλία συνεχίζεται στο διηνεκές. Έγραφε ο άγιος Γρηγόριος ο θεολόγος για τη φιλία του με τον Μέγα Βασίλειο: “είχαμε τα πάντα κοινά και μια ψυχή που ένωνε δυο σώματα... Μόνη μας επιδίωξη ήταν η αρετή και το να ζούμε για τις μελλοντικές ελπίδες της Βασιλείας.”

Μεταφέροντας τη φιλία στο “σήμερα” θα διαπιστώσουμε ότι πολλοί ανταγωνίζονται μεταξύ τους για την “ποσότητα” των φίλων τους στα διάφορα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (“Followers”) και όχι ως προς την ποιότητα της φιλίας τους. Ενδιαφέρονται εναγωνίως για το πόσες επισημάνσεις (likes) έλαβαν για κάτι που δημοσιοποίησαν, παρά για την εξεύρεση αληθινών φίλων, καθημερινών συμπαραστατών στην δύσκολη καθημερινότητα. Αντίθετα στην πνευματική ζωή

ένας από τους στόχους είναι και η καλλιέργεια της κατά Χριστόν φιλίας η οποία δεν αναζητεί αναγνώριση. Ο πνευματικός φίλος είναι αυτός που θα σε ακούσει ακόμη και στην πτώση σου χωρίς να σε καταδικάσει. Ο αληθινός φίλος του Κυρίου θα σου δείξει τον δρόμο της κατά χάριν θεώσεως. Ο άγιος Νικόλαος Βελιμίροβιτς θα γράψει: “ο αληθινός φίλος δεν σκεπάζει τα λάθη, αλλά βοηθά στη διόρθωση του κακού και υποστηρίζει το καλό”. Συνοψίζοντας η κατά Χριστόν φιλία δεν είναι μια ξεπερασμένη θεωρία, αλλά ένα ζωντανό καταφύγιο για τον σημερινό άνθρωπο της εποχής της ψηφιακής τεχνολογίας και των ρομποτικών συστημάτων.

Έλεγε ο άγιος Παΐσιος ο Αγιορείτης: “Μη στενοχωριέσαι αν έχεις λίγους φίλους. Είναι καλύτερα να έχεις έναν καλό φίλο που σε φέρνει κοντά στο Χριστό, παρά πολλούς που σε απομακρύνουν απ’ Αυτόν.” Γένοιτο!